

зація НІС. Вона впливає на зміст, форми та структуру національної інноваційної політики, що все більше набуває інтеграційних параметрів. Це дозволяє говорити про поступовий перехід до етапу четвертого покоління політики, а саме інтернаціональної інноваційної політики, сутність якої полягає у створенні й координації функціонування інтегрованого міждержавного інноваційного простору, що базується на міжнародній науково-дослідній і виробничій кооперації.

Таким чином, аналіз сучасних тенденцій розвитку світової економіки свідчить про нерівномірність протікання соціально-економічних процесів у різних регіонах світу, що зумовлює структуру системи міжнародного поділу праці й стимулює перехід до парадигми міжнародної технологічної конкуренції. За цих умов забезпечення конкурентоспроможності національних економік можливе тільки за умов стимулювання розвитку науково-технологічної сфери, інтернаціоналізація якої тісно пов'язана з інтернаціоналізацією інвестиційної діяльності та розвитком міжнародної

торгівлі. Розвиток міжнародного трансферу технологій стимулює зміни в механізмах державного регулювання інноваційної сфери, що, зрештою, обумовлює актуальність перегляду системи національної державної економічної політики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Международные стратегии экономического развития : учебник / Лукьяненко Д. Г., Макогон Ю. В., Пахомов Ю. Н. [и др.]. – Донецк : ДонНУ, 2007. – 395 с.
2. WTO Statistics Database [Electronic resource]. – Mode of access : <http://stat.wto.org/Home/WSDBHome.aspx>. – Title from display.
3. The Global Innovation Index 2011. – Geneva : INSEAD, 2011 – 358 p.
4. World Investment Report (2010) Investing in a low-carbon economy. – New York ; Geneva : United Nations Publication, 2010. – 184 p.
5. Science, Technology and Industry Outlook. – Geneva : OECD, 2010. – 280 p.

УДК 352.07:(477)

ОСОБЛИВОСТІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ПРЕДСТАВНИЦЬКОЇ ВЛАДИ

П. В. Ворона, кандидат наук державного управління

Проведення системних реформ представницької влади прискорює формування громадянського суспільства, в тому числі через децентралізацію державної влади та деконцентрацію владних повноважень, що має зміцнити організаційну, матеріально-фінансову й правову самостійність місцевих влад, які є головною передумовою ефективності розвитку представницької влади в регіонах. На думку багатьох дослідників, становлення представницької влади можливе лише через розвиток самоврядування. Українська держава потребує проведення масштабних реформ органі-

зації територіального управління та місцевих інститутів влади. Їх зміст полягає в посиленні ролі й дієвості місцевого самоврядування в управлінні країною, посилення його ефективності та відповідальності перед громадами. Ефективність управління визначається як повне досягнення реальної та соціально корисної конкретної управлінської мети при мінімальних витрат ресурсів і управлінської енергії в оптимальний термін з урахуванням обставин зовнішнього та внутрішнього характеру [6]. Уміння і реальна можливість кадрової команди місцевої влади врахувати ці об-

ставини є особливо актуальним питанням для розвитку місцевого самоврядування, що має особливі риси, відмінні від державного управління.

Особливості розвитку місцевого самоврядування в контексті становлення представницької влади та громадянського суспільства в Україні, є предметом досліджень багатьох вітчизняних дослідників. Привертають увагу наукові праці з цієї тематики В. Бабаєва, В. Гошовської, Ю. Древалю, В. Куйбіди, В. Мамонної, О. Оболенського, В. Олуйко, М. Пітцика, М. Пухтинського, О. Скакуна, А. Ткачука, Ю. Тодики, В. Удовиченка, Ю. Шарова та ін. Дослідники місцевої демократії схиляються до того, що лише через проведення системних реформ представницької влади можна прискорити формування громадянського суспільства, в тому числі через децентралізацію та деконцентрацію владних повноважень державної влади [6].

Для посилення ефективності роботи місцевого самоврядування необхідно зміцнити організаційну, матеріально-фінансову й правову самостійність місцевих влад, які є головною передумовою для розвитку представницької влади в регіонах. Важливим чинником підвищення ефективності роботи органів державного управління та органів місцевого самоврядування є підвищення їх дієвості через ліквідацію основних недоліків місцевої влади, що є причиною неправильних і нераціональних рішень, що приймаються в органах державного управління і органах місцевого самоврядування: «...структура органів, фахова некомпетентність управлінців усіх рівнів, підготовки і прийняття управлінських рішень (низька методична компетенція), несприятливе зовнішнє середовище та невміння працювати в таких умовах. Підвищити ефективність управлінських рішень можна, здійснивши ефективну кадрову політику, докорінно реформувавши органи влади, посиливши відповідальність посадових осіб за результати рішень, що приймаються, масового підвищивши кваліфікацію управлінців, викоринивши управлінські «метаморфози» [4, с. 80–85].

Нагальною потребою розвитку місцевого самоврядування є обов'язкове запроваджен-

ня принципу його повсюдності. Це має стати сутністю і серцевиною територіальної реформи, пропонуваніх змін до Конституції – вся земля має бути віддана у юрисдикцію територіальної громади, що сприятиме посиленню матеріальної основи їх діяльності. Такий крок суттєво вдосконалить правові норми, які дозволяють суттєво підвищити доходи місцевого самоврядування від використання земель завдяки їх більшій прозорості й ефективності використання як головного багатства країни. Щоб накопичити грошові ресурси для розвитку місцевого самоврядування та реформування адміністративно-територіального устрою, можливо, потрібно використати процес розмежування земель державної та комунальної власності.

Існуюча модель територіальної організації влади в Україні реалізується через систему «політичного та економічного двовладдя»: діють призначені з центру державні адміністрації і обрані населенням місцеві органи влади, чим фактично штучно створено соціально шкідливу ситуацію «владну конкуренцію – протистояння», коли обидві структури змагаються за наявні ресурси та за контроль над ними. Тому лише існування єдиних місцевих властей, що діють повсюдно, які наділені реальними функціями, під реальним контролем держави та з належним фінансовим забезпеченням, зможе забезпечити ефективне місцеве управління.

Протиріччя «двовладдя» підсилює відсутність чіткого розмежування повноважень органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування та декларативний характер повноважень обласних (районних) рад, які формально надають видимість легітимності діяльності обласних (районних) місцевих державних адміністрацій, фактично не впливаючи на вирішення питань соціально-економічного розвитку територій.

Повертаючись до питання суперечностей – ризиків, що не сприяють ефективності впливу органів місцевої влади на розвиток регіонів (субрегіонів), зауважуємо всі ті, що пов'язані з природою місцевої влади варто віднести до суперечностей об'єктивного характеру, тому що вони виникли чи виникають незалежно

від органів місцевого самоврядування, їх політики та діяльності, від кадрів, що в них працюють чи обрані. Інші суперечності, що пов'язані з особистісним впливом у місцевій владі, пропонуємо називати суб'єктними суперечностями впливу на розвиток. Але варто наголосити, об'єктивні суперечності закладені державою, породжують суб'єктні суперечності [3, с. 23–25].

Неналежний рівень кваліфікації значної частини державних службовців і службовців місцевого самоврядування, рівень їх правової та політичної культури, нездатність кадрів місцевої влади запроваджувати на практиці новітні технології менеджменту для державного та муніципального управління породжує низьку ефективність функціонування інститутів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування і такий же рівень послуг, що надаються. Часто державні службовці та службовці органів місцевого самоврядування просто не розуміють свого соціально-політичного та функціонального призначення, принципової різниці у природі цих двох самостійних видів публічної влади.

Діяльність органів влади має бути ефективною та прозорою, тому одним із способів їх досягнення є запровадження критеріїв оцінки діяльності органів публічної влади, в тому числі органів місцевого самоврядування. Критерії є одним із інструментів, що використовуються як для самої організації діяльності органів місцевого самоврядування, так і для їх якісної самооцінки. Критерії як інструмент механізму оцінки є також ще й інструментом підвищення ефективності взаємодії органів публічної влади з інститутами громадянського суспільства. Вони вказують на результативність роботи влади, наскільки економічно вона використала державні кошти та на які потреби. Завдяки критеріям громадськість має право на контроль за діяльністю влади. В Україні розробка та впровадження критеріїв оцінки роботи органів місцевої влади, їх використання для прийняття управлінських рішень є нагальною потребою. Проблема виникає не стосовно розуміння ефективності системи органів державного управління, яку можна оцінити, порівнявши отримані позитивні соціальні результати та

витрати на їх досягнення, а у визначенні розмірів складових формули ефективності – позитивних соціальних результатів і витрат.

На нинішньому етапі розвитку місцевої демократії в Україні є досить актуальним ізраїльський досвід (механізм) запобігання корупції через формування інституту контролю діяльності місцевих органів влади через державний орган (в Ізраїлі – Міністерство внутрішніх справ і державного контролера). В Україні теж є потреба створення єдиного державного органу що здійснюватиме контроль за діяльністю органів самоврядування. Було б доцільно модернізувати Державний фонд розвитку місцевого самоврядування у Державну агенцію розвитку місцевого самоврядування зі значно більшими повноваженнями та бюджетом проектного конкурсу та орієнтацією на громади. Розмежування повноважень між радами різних рівнів і радами, обласними, районними державними адміністраціями – вимога часу. Ці пропозиції повинні бути втілені в Муніципальному кодексі, а його прийняття є нагальною необхідністю для підвищення ефективності роботи органів місцевого самоврядування.

Окремо варто виділити засади співпраці парламенту з місцевим самоврядуванням і органами державної влади в регіонах (місцевою владою) які можливо використати в практиці державного будівництва в Україні: певна правотворча самостійність на рівні громад, стримуюча функція державного контролера, фінансова гласність діяльності місцевих влад, законодавчо унормована наглядова робота за діяльністю органів місцевого самоврядування, делегування органам місцевого самоврядування максимум повноважень і забезпечення жорсткий контроль за їх виконанням.

Нова регіоналізація потребує розробки нової системи поглядів на механізми регіональної політики, спрямованих на локалізацію економічних, управлінських, технологічних, соціокультурних змін, формування точкових соціальних практик (незалежно від регіональної приналежності), які відповідають світовим стандартам, діяльність яких базується на розвинутій інформаційно-комунікативній сфері інфраструктури, інформаційній взаємодії. На

таких змінах, хоча і поза контекстом проблеми регіоналізації, наполягають дослідники, які вивчають нові підходи до розвитку міст і регіонів України. Тому серед заходів, що поліпшили б державне регулювання у сфері реалізації державної регіональної політики, можна виділити:

- удосконалення стратегічного регіонального планування, яке б дозволяло точніше та обгрунтованіше визначати основні довгострокові й поточні пріоритети регіонального розвитку на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях, враховувати їх під час розроблення відповідних розділів проєктів загальнодержавних програм економічного та соціального розвитку України, регіональних і місцевих програм і планів;
- удосконалення механізму державної підтримки розвитку регіонів, концентрації державних ресурсів на вирішенні його пріоритетних проблем;
- стимулювання розвитку транскордонних, міжрегіональних економічних зв'язків на основі виробничої кооперації та інтеграції, створення відповідних сучасних форм господарювання;
- розроблення пропозицій щодо законодавчого розширення можливостей місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування для розвитку транскордонного та міжрегіонального економічного співробітництва та щодо впорядкування такого співробітництва;
- стимулювання розвитку регіонів або їх частин, у межах яких показники економічного розвитку та соціального забезпечення громадян за критеріями, визначеними законодавством, значно нижчі, ніж відповідні середні показники в державі (депресивні території), запровадження особливих механізмів бюджетної, податкової, цінової, грошово-кредитної, інноваційної та інвестиційної політики щодо таких територій тощо [1].

Державна регіональна політика має спрямовуватися на забезпечення формування такої фінансової спроможності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, яка б створювала можливості для ефективного розвитку, подолання диспропор-

цій з урахуванням особливостей регіонів, їх потенціалу щодо адаптації до ринкових умов господарювання.

Враховуючи те, що кожен орган місцевого самоврядування законодавчо наділений певними компетенціями, які характеризують цілі, зміст, можливості та межі його діяльності, а кожна посада службовця відповідно до своїх повноважень має свою роль і участь у реалізації компетенцій самоврядного органу, то ступінь відповідності напрямів, змісту і результатів управлінської діяльності органів і посадових осіб тим параметрам, які відображені у правовому статусі органу, є вихідним критерієм ефективності їх роботи. Виділяємо такі критерії: реальності впливу, моральний, демократизму діяльності, відповідності правовому статусу, законності, інформаційної правдивості та доцільності, відповідності діяльності настроям громадян [2].

Методологія визначення та оцінювання соціально-економічної ефективності самоврядування регіонів сьогодні набуває особливої важливості на тлі дискусій щодо напрямів проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні. Ми виокремлюємо два гіпотетичних вектори її проведення:

- посилення централізації влади в країні з переміщенням усієї повноти влади до центру, від громад до органів державної влади;
- децентралізація влади в регіонах з переміщенням усієї повноти управління від «центру» до регіону, від регіону до районів та територіальних громад, що відповідає ратифікованій Україною (1997) Європейській хартії місцевого самоврядування.

Варто відзначити, що загалом, існуюча в Україні система організації влади на місцевому рівні не відповідає загальноприйнятим європейським принципам, закладеним у Європейській Хартії місцевого самоврядування. Невиконання положень Хартії, і як наслідок, взятих на себе зобов'язань, є суттєвою перешкодою на шляху реалізації курсу на інтеграцію до Європейського співтовариства, задекларованого Україною.

Сутністю політики управління регіоном, на наше переконання, є створення належних умов для динамічного, збалансованого соці-

ально-економічного розвитку; для підвищення рівня життя населення та забезпечення гарантованих державою соціальних стандартів для кожного її громадянина в контексті поглиблення процесів ринкової трансформації.

Ефективний регіональний розвиток можливий у разі узгодженості інтересів місцевого, регіонального та національного розвитку. Але необхідно навчитись використовувати переваги територій (ресурсні, інфраструктурні та інші) для стимулювання економічної діяльності, яка є, по суті, в основі ефективного регіонального управління. Для цього варто використовувати механізм регіональних програм і проектів.

Через створення регіональних і комплексних програм, через залучення коштів місцевих бюджетів громади мають можливість вирішувати важливі місцеві справи, на які у держави не вистачає ресурсів. Їх вирішення позитивно впливає на соціально-економічний розвиток регіону та вирівнює розвиток депресивних територій. Коли місцеві ради та депутати матимуть повне розуміння власних повноважень і функцій, будуть їх виконувати, то депутатська праця на зміцнення й поліпшення соціально-економічного розвитку територіальних громад буде більш ефективною [5].

Кадрова антикризова політика є основним (разом з ресурсним) фактором забезпечення ефективного управління регіоном. У 2009 р. при Полтавській міській раді та Полтавському Центрі перепідготовки та навчання державних службовців і працівників органів місцевого самоврядування працює школа молодого лідера, що сприяла ознайомленню молодіжних лідерів з роботою публічної влади. Для молоді є постійні пропозиції від влади щодо стажування в її структурах. На нашу думку, для посилення співпраці місцевих рад і молодіжних громадських організацій (молодіжними партійними структурами займаються політичні партії) необхідно:

- ввести у практику обов'язкове щорічне стажування активістів органів студентського самоврядування у виконавчій владі та місцевому самоврядуванні;

- проводити публічний захист робіт щорічного конкурсу студентських наукових робіт з обраної самоврядної тематики;

- при районних і обласних органах публічної влади на правах дорадчо-консультативного органу створити громадську молодіжну раду, яка б сприяла розвитку співпраці влади з молодіжним середовищем;

- виділяти бюджетні кошти та залучати грандові ресурси для підтримки молодіжних проектів.

Для підвищення ефективності роботи органів місцевого самоврядування варто говорити про активізацію в суспільстві гендерного виховання, що повинно лягти в основу гендерної культури, яка мусить стати важливим складником у системі всіх політичних перетворень у країні, регіонах, місцевих громадах, а отже, підвищити присутність жінок в органах влади.

Для України у нинішній період розвитку дуже важливо зберегти баланс найбільш ефективного розподілу як повноважень так і відповідальності для місцевої та центральних органів влади, а «гасло максимум повноважень і максимум відповідальності під контролем держави» для органів місцевої влади спрацює на розвиток країни.

Беручи до уваги природу та сутність місцевого самоврядування, громади мають право і реальну здатність самостійно вирішувати всі питання місцевого життя – йдеться про забезпечення членів громади більшістю публічних послуг, що гарантовані законодавством (освіта, охорона здоров'я, культура, житлово-комунальні та інші послуги). Тому стратегічними аспектами діяльності органів місцевого самоврядування, що найбільш наближені до територіальних громад, є нормативно-правове, організаційне та фінансове забезпечення їх діяльності, особливо щодо спроможності надання цих послуг населенню.

Але характеризуючи місцеву управлінську еліту та контреліту, відзначаємо, що вони «вражені дитячими хворобами» демократії. У деяких із них не цілком зрозуміла реакція на соціалізм радянського зразка. Але деякі симптоми становлять цілком певну небезпеку [8]. Вони несуть із собою такі явища, як тотальне заперечення всіх, у тому числі і визнаних

цінностей соціалізму та спроба замінити їх іншими; «свобода» нічим не обмеженого індивідуалізму; перетворення особистого збагачення в єдину мету життя, для досягнення якої придатні всі методи; претензії на різноманітні привілеї замість турботи про зростання добробуту громади та зміцнення держави; безвідповідальне, суто споживацьке ставлення до народних надбань як матеріальних, так і духовних». Підсумовуючи сказане, можна стверджувати, що основною проблемою становлення і розвитку регіонального управління і керівників як регіонального, так і місцевого рівнів є корупція та хабарництво. Серед країн пострадянського простору Україна має чи не найвищий рівень корумпованості влади [8].

Формування стратегії регіону передбачає необхідність формулювання глобальної цілі його розвитку, визначення завдань, які необхідно вирішити для досягнення поставлених цілей, узгодженості ресурсів і цілей, визначення векторів поведінки для досягнення цілей з урахуванням умов зовнішнього середовища, які постійно змінюються і, нарешті, прийняття програм соціально-економічного розвитку регіону, комплексних або ж галузевих. Цю роботу проводять спільно обласні ради та обласні державні адміністрації. Управління регіональним розвитком в Україні повинно опиратися на повне й адекватне відображення економічної і соціальної ситуації в кожній окремо визначеній одиниці системи адміністративно-територіального устрою. Основні завдання аналізу соціально-економічного розвитку області в нових умовах господарювання мають бути спрямовані на виявлення досягнутого рівня; розкриття найважливіших тенденцій у розвитку господарського комплексу, соціальної сфери, реформуванні економічних відносин, соціального стану населення та екологічної ситуації; визначення як окремих недоліків, диспропорцій, так і позитивних явищ у функціонуванні території; дослідження соціально-економічного потенціалу області.

Розширення масштабів дієвості органів державного управління, обмеження повноважень місцевого самоврядування, що опікується місцевими проблемами, складність завдань, дефіцит часу і знань спричиняють зростання ризику внаслідок прийняття неправильних і

нерациональних рішень, що призводять до величезних економічних, соціальних, екологічних і політичних збитків, ставлять під загрозу розвиток територій і національну безпеку держави. Тому процес формування стратегії соціально-економічного розвитку регіонів буде більш ефективним, якщо його проводити відповідно до системи методичних принципів, особливо принципу пріоритетності національних інтересів перед регіональними, принципу комплексного розвитку економіки, принципу використання програмно-цільового підходу, принципу правового регулювання стратегії. Ці принципи повинні використовуватись на постійній основі, але інші можуть мати кон'юнктурний характер, тобто коригуватись залежно від ситуації. Пріоритетні напрями регіональної політики визначають перш за все громадяни, мешканці територіальних громад відповідно до проблем і соціальних запитів, завдання місцевих органів влади – почути їх і мати ресурси й механізми для їх втілення у стратегію розвитку регіону чи окремої територіальної громади.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ворона П. В. Особливості розвитку місцевого самоврядування в період світової глобалізації [Електронний ресурс] / П. В. Ворона // Державне будівництво. – 2011. – № 2. – Режим доступу : <http://www.kbuapa.kharkov.ua>. – Назва з екрана.
2. Ворона П. В. Особливості становлення та розвитку представницької влади в Україні, на прикладі місцевого самоврядування / П. В. Ворона // Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. Вип. 4 (35). – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011. – С. 27.
3. Ворона П. В. Стратегічні аспекти діяльності органів місцевого самоврядування для розвитку регіону / Ворона П. В. // Сучасна регіональна політика: освіта, наука, практика : матеріали підсумкової наук.-практ. конф. за міжнар. участю : у 2 т., 28 жовт. 2011 р. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2011. – С. 23–25.
4. Ворона П. В. Кадрові особливості реалізації регіональної політики / Ворона П. В., Ярошенко С. М. // Конституція України – основа модернізації держави і суспільства : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. до Дня Конститу-

- ції України, 16 черв. 2011 р. – Полтава : ТОВ «АСМІ», 2011. – С. 80–85.
5. Проблеми функціонування місцевих рад та їх виконавчих органів : монографія / за ред. Ю. М. Тодики. – Х. : Право, 2009. – 540 с.
 6. Сталий розвиток територіальної громади: управлінський аспект : [монографія] / Ю. О. Куца, В. В. Мамонова, О. К. Чаплигін [та ін.] ; за заг. ред. Ю. О. Куца, В. В. Мамонової. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2008. – 236 с.
 7. Ткачук А. Представницькі органи влади в Україні та представництво: стан і роздуми [Електронний ресурс] / А. Ткачук. – Режим доступу : <http://www.spa.ukma.kiev.ua/konst/article.php/20070913233938767>. – Назва з екрана.
 8. Українські еліти в контексті місцевого і регіонального розвитку: історія та сучасність. Популярний нарис / [Пухтинський М., Власенко О., Ворона П., Лопатинський В., Обушний О.]. – Полтава : ПП Шевченко, 2009. – 160 с.

УДК 658.52:38.24

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ СОВРЕМЕННЫХ СТРАТЕГИЧЕСКИХ АЛЬЯНСОВ В ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

Л. Е. Шульженко, кандидат экономических наук

Фармацевтическая промышленность является в настоящее время одним из лидирующих секторов мировой экономики, для которого характерны устойчивые высокие темпы роста производства и прибыли. Отечественный рынок лекарственных средств был едва ли не единственным, демонстрирующим рост в период кризиса. В 2009 г. его объем составил 19,4 млрд грн, что на 31,2 % больше по сравнению с прошлым годом. В ИК «Dragon Capital» прогнозируют, что в течение ближайших трех – четырех лет он будет расти с минимальной динамикой 30 % в год [5].

Возрастающие наукоемкость и капиталоемкость фармацевтического производства обусловили активизацию интеграционных процессов в фармацевтической отрасли, которые проявляются в увеличении количества сделок консолидации компаний. Многие ведущие фармацевтические компании мира участвуют в стратегических альянсах – Abbott (ABT), Amgen, Astellas, AstraZeneca (AZN), Baxter Bayer, Boehringer Ingelheim, Bristol-Myers Squibb, Johnson&Johnson (JNJ), Chugai, Eisai, Eli Lilly, Genentech (DNA), GlaxoSmithKline (GSK), Merck (MRK), Merck KgaA, Novartis (NVS), Novo Nordisk, Pfizer (PFE), Roche

(RHHY), Sankyo, Sanofi-Aventis, Schering AG, Schering-Plough, Takeda, Wyeth (WYE) [3]. Альянсы позволяют компаниям сэкономить до 15 % текущих расходов, сократить затраты на разработку пересекающихся препаратов, повысить исследовательский потенциал [1].

Принимая во внимание очевидные выгоды создания стратегических альянсов фармацевтическими компаниями в современных экономических условиях, а также то, что положительный опыт по созданию стратегических альянсов может быть использован отечественными фармацевтическими компаниями, можно утверждать, что исследование предпосылок формирования и тенденций развития современных стратегических альянсов в фармацевтической промышленности является актуальным. Развитие фармацевтической промышленности является вопросом национальной безопасности любого государства – продукция современной фармацевтической промышленности приобретает все большее значение для обеспечения здоровья и жизнедеятельности населения.

Цель статьи – изучение современных тенденций развития фармацевтической отрасли, выявление предпосылок формирования стра-